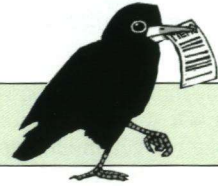

Korte Mededelingen

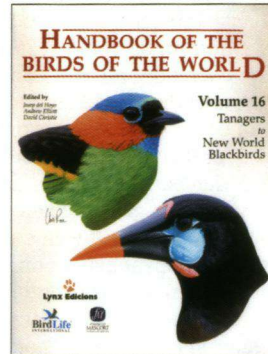

Handbook of the Birds of the World compleet

Magistrale serie binnen twintig jaar op de boekenplank

Met de verschijning in november 2011 van deel 16 van het 'Handbook of the Birds of the World' (HBW) was de serie compleet. Althans, compleet ten aanzien van de behandeling van alle vogelfamilies van deze wereld met hun individuele soorten. Uitgever Lynx Edicions stelt zijn HBW-klienten nog een update en een register in het vooruitzicht. Op de Birdwatching Fair 2011 in Engeland heeft eindredacteur Josep del Hoyo nog andere opties naar voren gebracht. Trouwens, de lezers is gevraagd ook ideeën te opperen. HBW deel 1 verscheen in oktober 1992, deel 16 in 2011. Dat betekent dat Lynx erin slaagde de serie binnen twintig jaar af te ronden, gemiddeld een deel per ruim veertien maanden. Dat alleen al is een verbluffend knappe prestatie. Met het netwerk van contribuanten over de gehele wereld moet het logistiek een herculestaak geweest zijn die medewerkers ertoe te bewegen de bijdragen, platen en foto's tijdig in Barcelona te deponeren. Soms gaat dat anders: uitgever Helm annonceerde bijvoorbeeld in 2006 in dat jaar met een 'Birds of Mongolia' voor het voetlicht te komen. Welnu, zes jaar later is dat boek er nog niet, een gang van zaken een uitgeverij van een statuur als Helm onwaardig.

Wereldwijd kreeg en krijgt HBW waardering bij karrevrachten. 'This is the book of books', schreef het Zweedse Var Fågelvärld, met verder 'it is the first and probably the last of its genre'. Geroemd worden onder andere de doordachte opzet en uitgewogen wijze waarop de redactie de stof presenteert. Voorts lof voor de hoeveelheid informatie die HBW de lezer per individuele vogelsoort biedt, inclusief een verspreidingskaartje en de status met een schatting van de populatie, althans als deze voorhanden is. Voor dat laatste was een nauwe samenwerking met BirdLife in Cambridge nodig. Daarvoor nam Nigel Collar als 'consultant for status and conservation' zitting in het team. Er is meer. Vanaf deel 4 biedt iedere aflevering een lang openingshoofdstuk dat

een algemeen ornithologisch onderwerp aansnijdt. Zo is er een hoofdstuk 'Species Concepts and Species Limits in Ornithology' en ook een hoofdstuk 'Risk Indicators and Status Assessment in Birds'. De bijdrage 'Extinct Birds' in deel 7 werd geschreven door Errol Fuller, auteur van 'Extinct Birds'. De in dat boek toegepaste platen van soorten die uitstierven, kregen een plaats in HBW 7. Denk niet dat het om gortdroge hoofdstukken gaat. Eentje vangt aan met een citaat uit een song van Bob Dylan en in een ander wordt de lezer onthaald op een citaat uit 'The Owl and the farmer' uit de in 1727 verschenen fabels van John Gay's.

Dan de platen. Zoveel mogelijk gegroepeerd naar familie, kregen alle soorten een portret in kleuren, steeds van gelijke opzet. Het HBW-team beschouwt de in deel 9 behandelde Gele Kwikstaart weliswaar als één soort, maar beeldde wel zeventien ondersoorten af. Voor de platen hanteerden topvogelschilders het penseel, vanaf deel II steeds meer van Engelsen huize. Bekende illustratoren als onder anderen Norman Arlott, Ian Lewington, Chris Rose en Hilary Burn leverden voor vrijwel ieder deel werk. Van bijzondere waarde zijn de vele met zorg gekozen foto's, steeds tekstondersteunend, hetgeen inhoudt dat wij geen portretten, maar vrijwel altijd actiefoto's kunnen bewonderen, vaak van grote klasse, alleen al van de Kerkuil vijftientig stuks. De schitterende in deel 8 staande foto's van de pitta's, breedbekken en hapvogels hadden zo'n impact dat ze ertoe bijdroegen een vogelreis naar Borneo te

ondernemen.

Er zijn best kritische kanttekeningen te plaatsen bij uitwassen van de globalisatie, maar het kan geen kwaad te bedenken dat de totstandkoming van een HBW alleen kon plaatsvinden dankzij een globalisatie, die voor het redactieteam de voorwaarden creëerde wereldwijd de aanwezige deskundigen op te sporen en hen tot deelname aan te sporen. Een Nederlandse inbreng was er natuurlijk ook. Kees Moeliker, conservator van het Natuurmuseum in Rotterdam, nam in deel 11 een deel van de Monarchen voor zijn rekening. Bij de steltlopers zien we onder anderen Theunis Piersma en we komen foto's tegen van Jan van de Kam. Bij de in totaal honderden pagina's vullende overzichten van geraadpleegde literatuur duiken ook Nederlandse bronnen op.

Nieuwsgierig kunnen we zijn naar de op stapel staande update. Zal de redactie haar tot dusver behoudende opstelling ten aanzien van afsplitsing van vogelsoorten handhaven?

In deel I beschouwde men bijvoorbeeld de Becks Stormvogel *Pseudobulweria becki* als een ondersoort van de Tahitistormvogel *Pterodroma rostrata*. Dat is nu wel anders. Bij de stroom boeiende informatie die auteur bij ieder nieuw deel te verwerken kreeg, keek ik ervanop dat de Blakistons Visuil *Ketupa blakistoni* als een *Bubo* werd neergezet, met de toevoeging van 'sometimes placed in the genus *Ketupa*'.

Na zijn HBW is Lynx Edicions vol goede moed begonnen aan een 'Handbook of the Mammals of the World', een serie die volgens dezelfde opzet uit acht delen zal bestaan. Twee delen zijn inmiddels verschenen en ook deze oogsten veel lof. Lynx biedt alle zestien delen HBW aan voor € 2688,- totaal. Het is slikken, maar zeker het overdenken waard, want de vogelaar krijgt er veel, heel veel voor. Genoeg om zich met die zestien delen terug te trekken op een onbewoond eiland.

GLO